

Słowniczek

Wymienione zostały tylko wyrazy nowe, wprowadzone w trzeciej części kursu.

Objaśnienia do rzeczowników:

Rzeczowniki podane są zawsze z rodzajnikiem określonym i końcówką liczby mnogiej: *die Kirche / -n*, co należy rozumieć: *die Kirche / die Kirchen*.

Rzeczowniki nie zmieniające się w liczbie mnogiej oznaczone: '- ', *der Artikel / -*, co należy rozumieć: *der Artikel / die Artikel*.

Rzeczowniki nie posiadające w ogóle liczby mnogiej podano tylko w liczbie pojedynczej: *die Integration*.

Rzeczowniki złożone podane są zawsze z końcówką liczby mnogiej drugiego rzeczownika, ponieważ pierwszy nie zmienia się: *das Kunstzentrum / -zentren*, co należy rozumieć: *das Kunstzentrum / die Kunstzentren*.

Rzeczowniki, które w liczbie mnogiej mają inne znaczenie lub inną formę, podano z wyrażeniem z tekstu zawierającym ten wyraz.

Objaśnienia do czasowników:

Czasowniki, które w 2. i w 3. osobie liczby pojedynczej mają *Umlaut*, czyli przegłos, zostały oznaczone: *erfahren / ä*, co należy rozumieć: *du erfährst / er erfährt*.

Czasowniki, które w 2. i w 3. osobie liczby pojedynczej zmieniają samogłoskę w temacie zostały oznaczone: *werden / i*, co należy rozumieć: *du wirst, er wird*.

Formy czasów przeszłych *Präteritum* i *Perfekt* podano w wykazie wszystkich czasowników.

Przy czasownikach podano każdorazowo przypadek, z którym występują:

Dat. = Dativ/ celownik, *Akk.* = Akkusativ / biernik.

W słowniczku nie wymieniono wyrazów nowych z zamieszczonych w lekcjach tekstów (... np. B. Brechta, Th. Manna, etc ...).

Cyfry w nawiasach informują, w której lekcji dany wyraz wystąpił po raz pierwszy.

die	Abfahrt (4)	odjazd
	abschleppen + Akk. (13)	odholować
	absurd (21)	absurdalny

das	Abteil/-e (16) abwarten (9)	przedział w pociągu odczekać, poczekać
die	Ahnung: Keine Ahnung! (8) alle (2) als (20) alternativ (25) anders (6)	Nie mam pojęcia! wszyscy kiedy, gdy alternatywny inny, inaczej
der	Anfang/die Anfänge (10) anmachen + Akk. (3)	początek włączyć
der	Anschluß/die Anschlüsse(4) antworten (9)	połączenie odpowiadać
der	Artikel/- (25)	artykuł w gazecie
der	Auftrag/die Aufträge (25)	zlecenie, zamówienie
der	Augenblick/-blicke (7)	chwila
die	Auskunft: weitere Auskünfte (7) auspacken + Akk. (5) aussteigen (18)	informacja: dalsze informacje rozpakować wysiadać
die	Badestadt/-städte (7)	kapielisko
die	Barmherzigkeit (23) bauen (16) begeistert (14) begraben sein (24) beide: die beiden (20) beides (19) beleben + Akk. (23) <i>Belgien</i> (7)	miłosierdzie budować (tu: produkować) zachwycony być pochowanym oboje oba ożywić
der	Bergbau (16)	Belgia
der	Berliner/- (18) berühmt (22) beschwören + Akk. (2) besichtigen + Akk. (19) besonders (6)	kopalnia Berlińczyk słynny potwierdzać pod przysięgą zwiedzać szczególnie
das	Besteck/-e (5)	sztućce
der	Besucher/- (7) bevor (20) bieten + Akk. + Dat. (7) blau (14) blind (13) bloß: bloß nicht (15)	odwiedzający zanim oferować niebieski niewidomy, ślepy tylko: tylko nie
die	Blume/-n (14) böse (11)	kwiat zły
das	<i>Brandenburger Tor</i> (20) brav (10)	Brama Brandenburska grzeczny
die	Brücke/-n (21)	most
der	Buchstabe/-n (23)	litera
die	Bude/-n (22)	budka
der	Bulle/-n (6)	byk, buchaj
die	Bushaltestelle/-stellen (19)	przystanek autobusowy
das	Butterbrot/-e (22)	kanapka

die	<i>Charité</i> (23)	szpital <i>Charite</i>
die	City /Citys (7)	centrum miasta
	dasein (8)	być obecnym
	dagegen::
	nichts dagegen haben (21)	nie mieć nic przeciwko
	damals (8)	wtedy
	daß (19)	że
das	Datum/die Daten (6)	data
	dauern (16)	trwać
	denken an + Akk. (25)	myśleć o
das	Denkmal/die Denkmäler (19)	zabytek, pomnik
	deutsch (4)	niemiecki
die	<i>Deutsche Demokratische Republik (DDR)</i>	Niemiecka Republika Demokratyczna (NRD)
	Deutschland (19)	Niemcy
die	<i>Bundesrepublik Deutschland (BRD) (20)</i>	Republika Federalna Niemiec (RFN)
der	Dichter/- (14)	poeta
das	Ding/-e::
	hinter die Dinge sehen (5)	poznać, jak się rzeczy mają naprawdę (idiom)
	direkt (22)	bezpośrednio
das	Dorf / die Dörfer (16)	wieś
der	Dorfälteste/-n (6)	najstarszy we wsi
	draußen (22)	na zewnątrz
	dran sein (2)	być następnym w kolejności
	drin sein (5)	być w środku
	durch::
	durch Berlin (19)	przez Berlin
	Heilung durch die Natur (25)	leczenie przy pomocy środków naturalnych
die	Ecke/-n: um die Ecke (4)	róg: za rogiem ulicy
	ehrlich (gesagt) (22)	szczerze (mówiąc)
	eigen-::
	eigene Praxis (25)	własna praktyka lekarska
	einfallen/ä::
	jemandem fällt etw ein (14)	przypominać sobie
das	Einkaufsparadies (7)	raj zakupów
	einmal::
	auf einmal (14)	naraz, nagle
	einpacken + Akk. (7)	zapakować
	Einverstanden! (19)	Zgoda!
die	Eisenindustrie (16)	przemysł żelaza
	empfehlen/ie + Dat. + Akk.(4)	polecać
das	Ende::
	zu Ende gehen (14)	kończyć się
	zu Ende sein (20)	skończony
	enden (4)	kończyć
	Endlich! (4)	Wreszcie!

	endlich:	
	Na endlich (16):
der	Engel/- (19)	No, wreszcie!
	entdecken + Akk. (7)	anioł
	entscheiden + Akk. (12)	odkrywać
die	Entscheidung/-en (21)	decydować
die	Erbse/-n (11)	decyzja
	erfahren/ä + Akk. (6)	groch
	erhalten/ä + Akk. (23)	dowiadawać się
die	Erinnerung/-en (18)	zachować
	erscheinen (8)	przypomnienie
	erst (9)	pojawiać się
	erst mal (4)	najpierw
	Essen/- (5)	na początek
	extra (20)	jedzenie
		specjalnie
der	Fall::
	auf jeden Fall (12)	w żadnym wypadku
die	Farbe/-n (14)	kolor
	fast (16)	prawie
	faszynierend (8)	fascynujący
die	Feldmaus/-mäuse (14)	mysz polna
das	Fenster/- (16)	okno
der	Fensterplatz/-plätze (16)	miejsce przy oknie
der	Fernsehturm/-türme (22)	wieża telewizyjna
	fertig haben (25)	mieć skończone
das	Feuer/- (1)	ogień
der	Film/-e (22)	film
das	Flair (7)	styl
der	Fluß/die Flüsse (16)	rzeka
	fördern (16)	domagać się
	forschen (23)	badać
die	Forschung/-en (23)	badania
das	Forschungszentrum/-zentren (23)	centrum badań naukowych
	<i>Frankreich</i> (19)	Francja
	französisch (4)	francuski
die	Freiheit/-en (21)	wolność
die	Fremdsprache/-n (21)	język obcy
	freuen: Das freut mich! (19): To mnie cieszy!
der	Friedhof/-höfe (24)	cmentarz
	fröhlich (9)	wesoły
	für immer (11)	na zawsze
der	Fußgänger/- (22)	pieszy, przechodzień
	furchtbar (20)	straszny
das	Geburtsdatum (6)	data urodzin
die	Geburtsstunde/-n (19)	godzina narodzin
der	Geburtstag/die -tage (5)	dzień urodzin, urodziny
	gehen::
	es geht um ... (22)	chodzi o ...
der	Geist (23)	duch
das	Gemüse (22)	warzywo

das	Gerät/-e (23)	urządzenie
das	Geschenk/-e (5)	prezent
das	Geschirr (22)	naczynia
das	Gesetz/e (12)	prawo, zasada
	gespannt (7)	ciekawyy czegoś, w napięciu
	gestern (6)	wczoraj
das	Getränk/-e (5)	napój
das	Glas/die Gläser (5)	szklanka, kieliszek
	gleich (13)	zaraz
	gleichfalls::
	Danke gleichfalls! (3)	Dziękuję, wzajemnie!
	gleichzeitig (21)	jednocześnie
das	Gleis/-e (4)	tor
das	Glück (16)	szczęście
der	Glückwunsch/-wünsche (5)	życzenia szczęścia
	grau (16)	szary
	gründen + Akk. (23)	zalożyć
die	Hälfte/-n (16)	połowa
das	Halteverbot/-verbote (13)	zakaz zatrzymywania się
	hart: hart arbeiten (22): ciężko pracować
	häßlich (22)	brzydki, szpetny
der	Hauptbahnhof/-höfe (4)	dworzec główny
die	Hauptstadt/-städte (19)	stolica
die	Heilung/-en (25)	wyleczenie
das	Heinzelmännchen/- (11)	krasnoludek
	helfen::
	jemandem bei etwas + Dat. (25)	pomagać komuś w czymś
	herkommen (11)	pochodzić
	herumlaufen/äu (22)	przebiegać
das	Herz/-en: im Herzen (7):w sercu
	Herzlichen Glückwunsch! (5)	Dużo szczęścia! (życzenia)
der	Himmel (16)	niebo
	hinter + Akk.::
	hinter die Dinge sehen (5)	wiedzieć, jak się rzeczy naprawdę mają (idiom)
	hoch (22)	wysoki
das	Hochhaus/-häuser (22)	wieżowiec
	hoffen auf + Akk. (25)	spodziewać się czegoś
das	Holz (22)	drewno
die	Homöopathie (25)	homeopatia
das	Horoskop/-e (5)	horoskop
die	Hotelchefin/-nen (2)	szefowa hotelu, kierowniczką
der	Hotelservice (13)	obsługa w hotelu
das	Hotelzimmer/- (13)	pokój hotelowy
der	Hund/-e (10)	pies
der	Hunderter-Bus (19)	autobus linii 100
	imposant (22)	imponujący
die	Industrie (16)	przemysł
das	Informationszentrum/-zentren (4)	centrum informacji
die	Initiative (23)	inicjatywa

die	Innenstadt/-städte (4)	śródmieście
die	Integration (6)	integracja
	international (21)	międzynarodowa
	italienisch (4)	włoski
die	Jahreszeit/-en (6)	pora roku
	jeder (2)	każdy
	jüdisch (23)	żydowski
	kalt (14)	zimny
	kaum noch (16)	już niewiele
das	Kind/-er (10)	dziecko
die	Kirche/-n (18)	kościół
das	Kleid/-er (11)	strój, szata
die	Kleidung (22)	odzież, ubranie
	klingen:
	etwas klingt absurd (21)	to brzmi absurdalnie
die	Kneipe/-n (22)	knajpka
die	Kohle/-n (16)	węgiel
	kolossal (22)	kolosalny, olbrzymi
	kompliziert (23)	skomplikowany
die	Kongreßstadt/-städte (7)	miasto kongresowe
das	Korn/die Körner (14)	ziarno
der	Kranke /-n (23)	chory
das	Krankenhaus/-häuser (23)	szpital
der	Krieg/-e (18)	wojna
	krumm (18)	krzywy, zagięty
die	Küche/-n (4)	kuchnia
das	Kunstzentrum/-zentren (7)	centrum sztuki
die	Kurstadt/-städte (7)	uzdrowisko
	kurz: nur ganz kurz (13): tylko krótko
die	Landwirtschaft (16)	rolnictwo
	lange:
	Das ist lange her (25)	To było dawno temu
	so lange (15)	tak długo
	lateinisch (8)	łaciński
die	Laune/-n (7)	nastrój
das	Leben:
	voller Leben (22)	pelen życia
die	Lebensmittel (Pl.) (21)	żywność
der	Lehrer/- (6)	nauczyciel
	lernen + Akk. (21)	uczyć się
	letzt-:
	in den letzten Jahren (25)	w ostatnich latach
das	Licht (3)	światło
die	Liebe:	
	Alles Liebe! (22)	"z miłością" (<i>zakończenie listu</i>)
	losgehen (7)	wyruszać, zaczynać
	lossein:	dziać się
	Hier war viel los. (20)	Tu się wiele wydarzyło
die	Luft (17)	powietrze

der	Mai (10)	maj
das	Mal/e: das erste Mal (6): pierwszy raz
	manch-: manche leben weiter (24): niektórzy żyją nadal
das	Märchen/- (8)	bajka
die	Mauer/-n (20)	mur
die	Mäusegeschichte/ -geschichten (14)	mysia historia
die	Medizin (23)	medycyna
	mehr: nicht mehr (6): już nie
	nie mehr (15): nigdy
	mehrere (23)	liczne
	merkwürdig (8)	dziwaczny, osobliwy
der	Meter/- (22)	metr
die	Metropole/-n (21)	metropolia
das	Mitleid (23)	współczucie
	mitnehmen/i + Akk. (3)	zabrać ze sobą
die	Mitte (22)	środek
	mitten (18)	w środku
	modern (23)	nowoczesny
die	Moderne (7)	nowoczesność
	mögen/ ich mag + Akk. (9)	lubić/ja lubię
	möglich (20)	możliwy
	möglich: Das ist gut möglich. (3)	możliwy: To jest całkiem możliwe.
	alles mögliche (22)	wszystko, co tylko możliwe
die	Musik (1)	muzyka
	nachdenken (9)	zastanowić się
	nächst-: nächste Station (16): następna stacja
der	Nachteil/-e (21)	wada
	nachträglich (6)	późniejszy
	nähen + Akk. (11)	żyć
die	Natur (25)	przyroda, natura
die	Nazizeit (23)	okres faszystowski
	neben (7)	obok
	nicht mehr (6)	już nie
	nichts mehr (8)	nic
die	<i>Niederlande</i> (7)	Holandia
	niemand (2)	nikt
der	Nobelpreis/-e (23)	nagroda Nobla
	nochmals (25)	ponownie, jeszcze raz
die	Nuß/die Nüsse (14)	orzech
	oben (19)	u góry, na górze
	offiziell (6)	oficjalny
	ohne+Akk. (9)	bez

die	Operation/-en (23)	operacja
die	Ordnung: Alles in Ordnung! (3): Wszystko w porządku!
der	Osten (20)	wschód
	östlich (21)	wschodni, na wschód
	paar: ein paar (22)	kilka, parę
das	Papier/-e: Ihre Papiere! (3)	papiery, dokumenty: Pańskie dokumenty, proszę!
	parken (13)	parkować
der	Patient/-en (25)	pacjent
die	Person/-en: für 4 Personen (10): na 4 osoby
das	Pferd/-e (16)	koń
	phantastisch (1)	fantastyczny
die	Pizzeria/die Pizzerien (4)	pizzeria
das	Plakat/-e (5)	plakat
der	Platz: Nehmen Sie Platz! (25): Proszę usiąść, zająć miejsce!
	plötzlich (9)	nagle
die	Polizei (3)	policja
	praktisch (4)	praktyczny
die	Praxis/ die Praxen (25)	praktyka lekarska, gabinet lekarski
	preiswert (4)	niedrogo
der	Prospekt/-e (7)	prospekt
	reingehen (18)	wchodzić
	reinkommen (5)	wchodzić
das	Restaurant/-s (4)	restauracja
der	<i>Rhein</i> (16)	Ren
der	Riesenhunger (5)	"wilczy głód", bardzo głodny
	rufen + Akk. (14)	wolać
die	Ruhe: in Ruhe lesen (5): czytać w spokoju
der	Rundfunk (25)	radio
der	Rundgang/-gänge (7)	trasa okrężna
	russisch (22)	rosyjski
der	Saft/ die Säfte (5)	sok
die	Sage/-n (9)	saga, bajka, przypowieść
	sammeln + Akk. (14)	zbierać, gromadzić
	schaffen + Akk.::
	einen Termin schaffen (3)	dotrzymać terminu
	schließlich (13)	ostatecznie
	schmecken:	smakować:
	jemandem schmeckt etwas (4)	komuś coś smakuje
der	Schneider/- (11)	krawiec
der	Schwager/die Schwäger (6)	szwagier
das	Schwein/-e (16)	świnia
	schwerhörig (2)	niedosłyszający
	schwierig (10)	trudny

	selbst::
	selbst entscheiden (12)	samemu decydować
die	Serviette/-n (5)	serwetka
	sicher sein (13)	być pewnym
	sichtbar machen (25)	uczynić widzialnym
der	Sieg/-e (19)	zwycięstwo
die	<i>Siegessäule</i> (19)	<i>Kolumna Zwycięstwa</i>
der	Skorpion/-e (5)	skorpion
	sogar (21)	nawet
der	Sommer/- (14)	lato
	sondern (16)	tylko
der	Sonnenstrahl/-strahlen (14)	promień słońca
das	Souvenir/-s (20)	pamiątka
der	Spaß: Viel Spaß! (3)	przyjemność: Dobrej zabawy!
	später (14)	później
der	Speisewagen/- (16)	wagon restauracyjny
	sprechen/i über + Akk. (25)	mówić o
	spüren + Akk. (14)	odczuwać
der	Staat/-en (19)	państwo
die	Stadt/die Städte (16)	miasto
der	Stadtplan/-pläne (4)	plan miasta
die	Stahlindustrie(16)	stal
die	Station/-en (16)	stacja
	stehenbleiben (18)	stanać, zatrzymać się
	stolpern (11)	potknąć się
der	Straßenhändler/- (22)	handlarz uliczny
	streuen + Akk. (11)	rozsypywać
das	Stroh (14)	słoma
das	Stück/-e (20)	sztuka
	super (1)	super, świetny
die	Szene (21)	scena (tu: środowisko młodzieżowe)
der	Tag/-e: an dem Tag (6)	tego dnia
der	Taxifahrer/- (21)	taksówkarz
der	Teller/- (5)	talerz
der	Termin/-e (3)	termin, umówione spotkanie
das	Tier/-e (10)	zwierzę
das	Tor/-e (20)	brama
der	Tote/-n (24)	zmarły
die	Tour/-en (19)	przejażdżka
	traditionsreich (23)	bogaty w tradycje
	tragen + Akk. (13)	nosić
	traurig (15)	smutny
die	Treppe/-n (11)	schody
der	Türke/-n (6)	Turek
	tun: nichts tun (14): nic nie robić
	über::
	alles über mich wissen (5)	wszystko o mnie wiedzieć
	über Wasser (16)	przez wodę
	über Nacht (20)	przez noc

die	überhaupt nicht (21) überhaupt nichts (8) Überraschung/-en (11) überzeugt sein von + Dat. (25) übrigens (22) uninteressant (7)	zupełnie nie zupełnie nic niespodzianka być przekonanym, przeświadczonym zresztą nieciekaw
die	verändert (22)	zmieniony
die	verdienen + Akk. (21)	zarabiać
die	Vereinigung/-en (20)	zjednoczenie
die	Vergangenheit (7)	przeszłość
die	Verkehrskontrolle/-n (3)	kontrola drogowa
	verlassen/ä + Akk. (12)	pozostawiać
	vermuten + Akk. (23)	przypuszczać
	vermutlich (13)	zapewne
	verrückt (8)	zwariowany
	verschwinden (6)	zniknąć, przepaść
	verstecken + Akk. (12)	wsadzać, wtykać
	versuchen + Akk. (15)	próbować
	verteilen + Akk. (5)	rozdzielać
	voll: voller Leben (22)	...: pełen życia
	von ... nach (20)	z ... do
	vor allem (16)	przede wszystkim
	vorbeikommen (9)	wstąpić po drodze
	vorbestellen (10)	zamawiać, rezerwować
der	Vorrat/die Vorräte (14)	zapas
der	Vorschlag/die Vorschläge (19)	propozycja
	vorsingen + Akk. + Dat. (9)	zaśpiewać
der	wahr (13)	prawdziwy
die	Wald/die Wälder (16)	las
die	Ware/-n (22)	towar
die	Wärme (14)	ciepło
	wegen (10)	z powodu
	weiblich (12)	żeński
der	weil (18)	ponieważ
	Wein/-e (5)	wino
	weiß (5)	biały
	weit: von weitem (22): z daleka
	weiterfahren/ä (20)	jechać dalej
	weitergehen (20)	iść dalej
	weiterleben (24)	żyć dalej
	welch- (5)	jaki; który
	weltbekannt (23)	znany na całym świecie
	wenig: ein wenig später (14): trochę później
	weniger: weniger Kohle (16): mniej węgla
	werden (21)	stawać się
der	Westen (20)	zachód
	<i>Westeuropa</i> (21)	Europa Zachodnia
	wie: böse wie ... (11): zły jak
	wiederbekommen + Akk. (13)	odzyskać

	wiederbeleben + Akk. (23)	ożyć na nowo
die	Wiese/-n (16)	łąka
	Willkommen! (25)	Witaj!/Witajcie!
der	Winter/- (14)	zima
	wissen:
	etwas über + Akk. wissen (5)	coś o kimś / czymś wiedzieć
die	Woche/-n (19)	tydzień
die	Wohnung/-en (21)	mieszkanie
das	Wort/die Wörter (14)	słowo, wyraz
	wunderbar (4)	cudowny
	wünschen + Akk. (8)	życzyć
der	Zar/-en (22)	car
das	Zauberwort/-worte (12)	zaklęcie, słowo magiczne
	zerstören + Akk. (18)	zniszczyć
	ziemlich (22)	raczej, dosyć
die	Zigarette/-n (1)	papieros
der	Zoo/-s (18)	ogród zoologiczny
der	Zug/die Züge (4)	pociąg
	zumachen + Akk. (14)	zamykać
	zusammentreffen/-i (22)	spotykać się
	zuviel (18)	za dużo
	zwischen (19)	między

Wykaz czasowników: bezokolicznik – czas przeszły Präteritum – imiesłów czasu przeszłego

Wykaz obejmuje czasowniki z części pierwszej (I), części drugiej (II) i części trzeciej (III) kursu. Cyfra druga (arabska) oznacza lekcję, w której czasownik wystąpił po raz pierwszy.

Imiesłów czasu przeszłego służy do tworzenia czasu przeszłego *Perfekt* z czasownikiem posiłkowym *haben* lub *sein*.

Czasowniki modalne (dürfen, können, mögen, müssen, sollen, wollen) występują niezmiernie rzadko w czasie przeszłym *Perfekt*, tym niemniej wymieniono również ich imiesłowy czasu przeszłego.

Czasowniki zostały następująco oznaczone:

kommen – kam – gekommen <sein>

Co należy rozumieć:

- kommen** : bezokolicznik
kam : 1. osoba l. poj. *Präteritum*
gekommen <sein> : imiesłów czasu przeszłego, służący do budowy czasu przeszłego *Perfekt*. Oznaczenie: <sein> oznacza, że czasownikiem posiłkowym do tworzenia czasu *Perfekt* dla czasownika *kommen* jest *sein*. Czasowniki bez oznaczeń w nawiasie tworzą *Perfekt* z czasownikiem posiłkowym *haben*.

Infinitiv	– Präteritum	– Partizip II
abholen	– holte ab	– abgeholt (II, 15)
abnehmen	– nahm ab	– abgenommen (II, 6)
abreisen	– reiste ab	– abgereist (I, 26) <sein>
abschleppen	– schleppete ab	– abgeschleppt (III, 13)
abwarten	– wartete ab	– abgewartet (III, 9)
anmachen	– machte an	– angemacht (III, 3)
anrufen	– rief an	– angerufen (I, 26)
antworten	– antwortete	– geantwortet (III, 9)
arbeiten	– arbeitete	– gearbeitet (I, 6)
auspacken	– packte aus	– ausgepackt (III, 5)
aussehen	– sah aus	– ausgesehen (II, 4)
aussteigen	– stieg aus	– ausgestiegen (III, 18) <sein>
bauen	– baute	– gebaut (III, 16)
beachten	– beachtete	– beachtet (II, 13)
bedeuten	– es bedeutete	– bedeutet (II, 14)
beginnen	– begann	– begonnen (II, 19)
begraben	– begrub	– begraben (III, 24) <sein+haben>
behandeln	– behandelte	– behandelt (II, 24)
bekommen	– bekam	– bekommen (II, 9)
berichten	– berichtete	– berichtet (II, 15)
beschwören	– beschwor	– beschworen (III, 2)
besichtigen	– besichtigte	– besichtigt (III, 19)
bestellen	– bestellte	– bestellt (I, 24)
besuchen	– besuchte	– besucht (II, 8)
bezahlen	– bezahlte	– bezahlt (I, 18)
bieten	– bot	– geboten (III, 7)
bitten	– bat	– gebeten (II, 7)
bleiben	– blieb	– geblieben (I, 10) <sein>
brauchen	– brauchte	– gebraucht (I, 6)
bremsten	– bremste	– gebremst (II, 24)
bringen	– brachte	– gebracht (II, 25)
dasein	– war da	– dagewesen (III, 8) <sein>
dauern	– dauerte	– gedauert (III, 16)
denken	– dachte	– gedacht (II, 14)
drin sein	– war drin	– drin gewesen (III, 5) <sein>
dürfen	– durfte	– gedurft (II, 7)

einfallen	- fiel ein	- eingefallen (III,14) <sein>
einkaufen	- kaufte ein	- eingekauft (II,9)
einladen	- lud ein	- eingeladen (I,26)
einpacken	- packte ein	- eingepackt (III,7)
empfehlen	- empfahl	- empfohlen (III,4)
enden	- endete	- geendet (III,4)
entdecken	- entdeckte	- entdeckt (III,7)
entscheiden	- entschied	- entschieden (III,12)
enttäuschen	- enttäuschte	- enttäuscht (II,24)
erfahren	- erfuhr	- erfahren (III,6)
erhalten	- erhielt	- erhalten (III,23)
erklären	- erklärte	- erklärt (II,14)
erscheinen	- erschien	- erschienen (III,8) <sein>
erzählen	- erzählte	- erzählt (II,4)
essen	- aß	- gegessen (I,24)
fahren	- fuhr	- gefahren (I,18) <sein>
finden	- fand	- gefunden (I,17)
fördern	- förderte	- gefördert (III,16)
forschen	- forschte	- geforscht (III,23)
fragen	- fragte	- gefragt (I,10)
freuen	- es freute	- gefreut (III,19)
geben	- gab	- gegeben (II,2)
gefallen	- gefiel	- gefallen (II,12)
gehen	- ging	- gegangen (I,21) <sein>
glauben	- glaubte	- geglaubt (I,12)
gründen	- gründete	- gegründet (III,23)
haben	- hatte	- gehabt (I,18)
halten	- hielt	- gehalten (II,3)
handeln	- handelte	- gehandelt (II,14)
hängen	- hing	- gehangen (II,6) <sein + haben>
heißen	- hieß	- geheißен (I,4)
helfen	- half	- geholfen (II,2)
herkommen	- kam her	- hergekommen (III,11) <sein>
herumlaufen	- lief herum	- herumgelaufen (III,22) <sein>
hoffen	- hoffte	- gehofft (II,22)
holen	- holte	- geholt (II,8)
hören	- hörte	- gehört (I,15)
interessieren	- interessierte	- interessiert (II,14)
kennen	- kannte	- gekannt (I,11)
klingeln	- klingelte	- geklingelt (II,8)
klingen	- klang	- geklungen (III,21)
kommen	- kam	- gekommen (I,8) <sein>
können	- konnte	- gekonnt (II,2)
krachen	- krachte	- gekracht (II,24)
leben	- lebte	- gelebt (II,10)
lernen	- lernte	- gelernt (III,21)

lesen	-- las	-- gelesen (I,23)
lieben	-- liebte	-- geliebt (I,16)
liegen	-- lag	-- gelegen (I,15)
losgehen	-- ging los	-- losgegangen (III,7) <sein>
lossein	-- war los	-- losgewesen (III,20) <sein>
machen	-- machte	-- gemacht (I,6)
meinen	-- meinte	-- gemeint (I,12)
merken	-- merkte	-- gemerkt (II,8)
mitkommen	-- kam mit	-- mitgekommen (I,26) <sein>
mitnehmen	-- nahm mit	-- mitgenommen (III,3)
mögen/ich mag	-- mochte	-- gemocht (III,9)
müssen	-- mußte	-- gemußt (II,8)
nachdenken	-- dachte nach	-- nachgedacht (III,9)
nähen	-- nähte	-- genäht (III,11)
nehmen	-- nahm	-- genommen (I,16)
nennen	-- nannte	-- genannt (II,19)
notieren	-- notierte	-- notiert (II,20)
parken	-- parkte	-- geparkt (III,13)
passieren	-- passierte	-- passiert (II,23) <sein>
probieren	-- probierte	-- probiert (I,16)
putzen	-- putzte	-- geputzt (I,11)
raten	-- riet	-- geraten (II,5)
rauchen	-- rauchte	-- geraucht (I,11)
recherchieren	-- recherchierte	-- recherchiert (I,6)
reden	-- redete	-- geredet (II,20)
reingehen	-- ging rein	-- reingegangen (III,18) <sein>
reinkommen	-- kam rein	-- reingekommen (III,5) <sein>
reservieren	-- reservierte	-- reserviert (II,20)
rufen	-- rief	-- gerufen (III,14)
sagen	-- sagte	-- gesagt (I,5)
sammeln	-- sammelte	-- gesammelt (III,14)
schaffen	-- schaffte	-- geschafft (III,3)
schauen	-- schaute	-- geschaut (I,17)
schicken	-- schickte	-- geschickt (II,12)
schlafen	-- schlief	-- geschlafen (I,19)
schmecken	-- schmeckte	-- geschmeckt (II,18)
schreiben	-- schrieb	-- geschrieben (I,6)
sehen	-- sah	-- gesehen (I,16)
sein	-- war	-- gewesen (I,3) <sein>
singen	-- sang	-- gesungen (I,11)
sollen	-- sollte	-- gesollt (II,8)
spekulieren	spekulierte	-- spekuliert (I,22)
spielen	spielte	-- gespielt (I,15)

sprechen	- sprach	- gesprochen (I,20)
spüren	- spürte	- gespürt (III,14)
stehen	- stand	- gestanden (II,26)
stehenbleiben	- blieb stehen	- stehengeblieben (III,18) <sein>
stolpern	- stolperte	- gestolpert (III,11) <sein>
stören	- störte	- gestört (I,23)
streuen	- streute	- gestreut (III,11)
studieren	- studierte	- studiert (I,6)
suchen	- suchte	- gesucht (I,16)
telefonieren	- telefonierte	- telefoniert (II,2)
tragen	- trug	- getragen (III,13)
träumen	- träumte	- geträumt (II,16)
tropfen	- tropfte	- getropft (II,22)
tun	- tat	- getan (I,20)
überlegen	- überlegte	- überlegt (I,26)
verdienen	- verdiente	- verdient (III,21)
vergessen	- vergaß	- vergessen (II,24)
verkaufen	- verkaufte	- verkauft (I,15)
verlassen	- verließ	- verlassen (III,12)
vermuten	- vermutete	- vermutet (III,23)
verschwinden	- verschwand	- verschwunden (III,6) <sein>
versprechen	- versprach	- versprochen (II,18)
verstecken	- versteckte	- versteckt (III,12)
verstehen	- verstand	- verstanden (I,21)
versuchen	- versuchte	- versucht (III,15)
verteilen	- verteilte	- verteilt (III,5)
vorbeikommen	- kam vorbei	- vorbeigekommen (III,9) <sein>
vorbestellen	- bestellte vor	- vorbestellt (III,10)
vorsingen	- sang vor	- vorgesungen (III,9)
vorstellen	- stellte vor	- vorgestellt (II,8)
warten	- wartete	- gewartet (I,8)
wecken	- weckte	- geweckt (II,7)
weiterfahren	- fuhr weiter	- weitergefahren (III,20) <sein>
weitergehen	- ging weiter	- weitergegangen (III,20) <sein>
weiterleben	- lebte weiter	- weitergelebt (III,24)
werden	- wurde	- geworden (III,21) <sein>
wiederbeleben	- belebte wieder	- wiederbelebt (III,23)
wiederkommen	- kam wieder	- wiedergekommen (I,20) <sein>
wissen	- wußte	- gewußt (I,18)
wohnen	- wohnte	- gewohnt (I,9)
wollen	- wollte	- gewollt (II,10)
wünschen	- wünschte	- gewünscht (III,8)
zeigen	- zeigte	- gezeigt (I,16)
zerstören	- zerstörte	- zerstört (III,18)
zuhören	- hörte zu	- zugehört (II,8)
zumachen	- machte zu	- zugemacht (III,14)
zusammentreffen	- traf zusammen	- zusammengetroffen (III,22) <sein>

Wykaz źródeł

- s. 17: *Sag' mir, wo die Blumen sind*
(*Where have all the flowers gone*)
Tekst i muzyka oryginalne: Pete Seeger; tekst niemiecki: Max Colpet.
© 1961 and 1962 by Fall River Music, Inc., New York; © dla Niemiec,
Austrii i Szwajcarii: Essex Musikvertrieb GmbH, Bergisch Gladbach
- s. 44: Streszczenie opowiadania Şinasi Dikmena *Kein Geburtstag, keine Integration*. W: *Als Fremder in Deutschland*. dtv Verlag, Monachium, 1982. © Şinasi Dikmen, Ulm
- s. 85: Streszczenie bajki Leo Lionni *Frederick*. © Leo Lionni und Gertraud Middelhaue Verlag GmbH & Co. KG, Kolonia, 1967
- s. 95: Ilustracja Susanne Bräunig, Monachium
- s. 100: Thomas Mann: *Deutsche Hörer* 10 maja 1945. W: Thomas Mann, *Gesammelte Werke* in 13 Bänden. Band XI. reden und Aufsätze 3. © 1960, 1974 S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt nad Menem
- s. 136: Bertolt Brecht: *An die Nachgeborenen*. W: Bertolt Brecht, *Gesammelte Werke* 9, *Gedichte* 2. © Suhrkamp Verlag, Frankfurt nad Menem 1967
- s. 136: Bertolt Brecht *Mutter Courage und ihre Kinder*. W: Bertolt Brecht, *Gesammelte Werke* 4, *Stücke* 4. © Suhrkamp Verlag, Frankfurt nad Menem 1967
- s. 137: Bertolt Brecht: *Ballade vom Wasserrad*. Z: *Die Rundköpfe und die Spitzköpfe*. W: Bertolt Brecht, *Gesammelte Werke* 3. *Stücke* 3. © Suhrkamp Verlag, Frankfurt nad Menem 1967
- s. 143: Udo Lindenberg: *Wir wollen doch einfach nur zusammen sein*.
Tekst i muzyka: Udo Lindenberg.
© Edition Star Musik, MCA Music GmbH, Hamburg dla świata